

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MÉGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDÍJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJČAR.

Az évadhoz.

A század, melynek végső végét leheljük, ideges és idegbontó. Nem igen engedi az embereknek, hogy szabad kényelemben morzsolják le napjaikat, kellemes nyugalomban. Valamint a mult időkhöz mérten, mindenféle élvezetet hatványozott mértékben nyújt, épuzó fokozottabb tevékenységet követel mindenkitől, még attól is ki csak az élvezetnek szentelte idejét. Csak hogy mindamaz élvezetek, a miket apáink még adományként fogadtak hálás szívvel, reánk nézve többnyire nélkülözhetlen szükségletekké váltak. Manapság a munkásember is kívánja, és jogosan kívánja a maga osztályrészét az élet gyönyöréből és boldogtalannak érezni magát, ha nélkülöznie kellene egyetmást abból, a mi az ugynevezett régi jó időben fényűzés számba ment gyakran az úri osztálynál is.

A tizenkilencedik század elkényeztetett gyermeke sokat élvez, tagadhatatlanul sokat, de meg is szolgál érte. Ha a hajdani fekete kenyér helyett puha kalácsot eszik, hát annak a mindennapos megszerzése igénybe is veszi összes erejét. A létért való küzdelem rendkívül hevesé vált és a legtöbb ember élete elfajult a munka és az élvezetek szakadatlan hajszolásává. Folytonos lázban égve csak ritkán lépjük át a kedélyvilág küszöbét, hogy kissé magunkhoz térjünk, hogy pihenjünk.

Nincs reá időnk. El van foglalva minden óránk kora reggeltől, késő estig, hogy az agyvelő sanyargatásával, az idegek megfeszítésével teremtjük elő az eszközöket, melyek családunk, valamint saját folyton növekvő szükségleteink kielégítésére szolgálhatnak. Ilyenformán gondok közt töltjük a nappalt és ha bekövetkezett az éjjel, nem a pihenés az, mit keresünk, hanem mulatságot. Hiszen némi kárpótlást óhajtunk kiállott fáradalmainkért. És ez így megy napról-

napra, majdnem az egész éven át változatlan egyformaságban.

Nem is bírja végig minden szervezet, és a ki szerét teheti, szívesen hallgat a természetintő szavára, mely az ernyedetlen munka — vagy élvezet hajhászat félbeszakítását parancsolja. Persze, a természet a maga módja szerint beszél és kényszerít. Ugyanaz a hőség, mely Isten szabad ege alatt megérteli a gyümölcsöt és édesíti a szőlőt, elszibbasztja a városi ember munkarejét, felébreszti benne a vágyat, hogy a háztömbök tikkadt légköréből meneküljön barátságosabb földre, és keressen üdülést. És ugyanakkor, midőn a napedzett aratók vidám serege a mezőről betakarítja az életet, más vidámseregek szállingóznak a fürdőkbe, és a mi más kies helyet alkotott a természet, hogy pihenéssel esetleg gyógykezeléssel állítsák helyre a tulságosan igénybe vett, vagy tán beteg szervezet egészségét. Nehány hétre elhagyják megszokott környezetüket, félbeszakítják a foglalkozást, mely elfárasztotta, elfelejtik gondjaikat és az alatt helyre áll kedélyük egyensulya s mikor vége szakad a pihenés édes perczeinek, ujult erővel belevethetik magukat az áramba, hogy megint kitűzött életcéljaik felé törekedjenek.

Mem csoda, ha oly sokan s oly nagyon megörülnek e néhány heti vakációnak. Különösen mindazok, kik értelmi munkával keresik meg a kenyeret családjuk és maguk számára. Ennek a fürdői üdülésnek a reményében munkarejüket megfeszítik, a végsőig és szorgalmasan rakosgatják félre a forintokat, hogy teljék a költség. Mert hiába, a fürdőzés a milyen kellemes, egészségi és társadalmi szempontból, épp olyan költséges. A fürdőben mindenki urnak érzi magát és a szerint költ is. Igen sokan módjuk felett élnek, kevesen vallják magukat szegényebb sorsúnak, majd mindenki adja a vagyonos embert az olyan helyen, hol a társadalmi válaszfalak alig érez-

hetők, s ehhez képest mindenki nem — demokratának, de aristokratának érzi magát.

Akárhányan vannak, kiket a rövid nyaralás vagy fürdőzés a tönk szélére vitt. S ilyen ormán az, ami tulajdonképp testi és szellemi gyarapodásukat czélozta, vagyoni romlásukat segítette elő. Igaz, hogy a fürdőéletből is sokan kevésbé az üdülést mint inkább a mulatságot keresik, egyik-másik családapa, nem hogy gond nélkül érkeznek a gyógyhelyre, hanem inkább a nehéz gond kergette: tudni eladó leányaim. Sokan a fürdőhelyet alkalmasabb házassági vásárnak tekintik, mint a báltermet és tény, hogy a fiatalok jobban ismerhetik meg egymás lelkét néhány heti vagy hónapi intimitás alatt, mint két keringő között. Csak hogy ott is gyakori az ámitás, meg a számitás és kiki előnyösebbnek akarja kitüntetni vagyoni helyzetét, mint az a valóságnak megfelel. S így a végén a papi áldás nem két szerető szívet forraszt össze, hanem két családott félre rakja a rabbilincset.

Mert a becsület ellen büntetlenül nem lehet vétkezni. De még a józan ész ellen sem, mely azt kívánja, hogy kiki nyugtázkodjék csak addig, a meddig a takarója ér. Bár mindenki ezt szem előtt tartaná. Igaz, hogy akkor édes hazánkból jóval kevesebben utaznának hies, de méreg-drága külföldi fürdőkbe, hanem inkább beérnék a hazai szerényebb, de jóhatású gyógyhelyekkel. Sőt a hölgyek toilette pompáját is lehetne némileg mérsékelni és az eladó leányok tünjenek ki inkább kedélyi és házias jó tulajdonságaikkal mintsem a változatos öltözködéskben kifejtett fényűzéssel.

A nyári üdülésre szánt összeget hagyjuk lehetőség szerint hazai helyen, még ha valamit nélkülözünk is kellene mindama kényelemből, a mit a külföld divatos fürdőiben találunk. Viszont azonban a hazai fürdők is iparkodjanak kiérdemelni a közönség pártfogását: gondoskodjanak, hogy a látogató igazán jól legyen ellátva és

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRSZÁJA.

Románcz.

Elsétáltam minap este
Ablakod alatt . . .
Valami úgy vonzott: vágytam
Látni arcodat.
Nem voltál az ablakban:
Hiába jártam?
Kétkedtem . . . Im' egyszerre saólt
Zongorád lágyan.
Azt kérdezte: Minék is van
Szerelem a világon?
Én piánó így daloltam:
Hogy boldogok legyünk, édes
Virágom!

R. F.

Melancholia.

Tudok egy fát, dús lombu tölgyet . . .
Kopár mezőn áll, egymagán.

Árnjába csillapulva dölhet
A vándor, forró napszakán.

Tenger levél üdvözlő zsongva,
Vig, madárfütty, vidítja fel,
Áldva gondolhat dalra, lombra,
Még idején ha útra kell!

Gyerekkoromban alkonyórán
Döltem le én, e fa alatt . . .
Bús estté nőtt a szét folyó árny
S dal, fütty, ijedten elakadt.

Meredő ég remegve intett:
Törzsünknek fájó titka van!
Bús lesz, látván búsulni minket . . .
Siess, míg elhagyhatsz vigan!

De ekkor a fa titkos odva,
Denevérterhét szülte már . . .
Sötét mezők felett nyomomba
Sikoltova szállt az éjmadár.

Titkos gyász öl, mióta élek.
Önön magamtól félek én.

Egy sereg elkárhozott lélek
Költözhetett egykor belém.

Nem érte ezt a vig, a boldog,
Nem minden nótám csupa bú, —
Dévaj körben én is mosolygok
S föltréflom, ki szomorú.

De hogyha jön a gonosz óra
S elszéledt mind a czimbora;
Bensőmben sírva, átkozódva
Riad a szörnyek tábora.

És sóhajszárnyra kelve vigan
Egy mindenséget gyászba lep, . . .
Iszonytól sápad, remeg ajkam,
Lelkem tátongó, pusztá seb.

Édes! ne jöjj olykor hivedhez . . .
Vagy benned is oly bú fogan,
Hogy soha többé nem pihenhetsz
Karomban igaz — boldogan.

méltányos árak mellett. Mert fájdalom, van itt Magyarországon még elég üdülő és gyógyhely, mely bővelkedvén természeti szépségben, ebben vetekedhetik a svájci vagy stíriai fürdőhelyekkel, kényelem dolgában azonban sok kívánni valót hagy fenn és csak a vendég alapos megköpaspasztásában akarja lehetőleg felülmúlni nyugati példányképét. Pedig a hazai fürdőhelyek felvirágzása nemcsak a látogató közönség hazafiságától, hanem a tulajdonosok okos belátásától és jóhiszeműségétől függ.

A katolikus autonómia.

Tehát meglesz. Évek óhaja, milliók akarata megy teljesedésbe. Ő felsége kiadta magas kéziratát s megindult a mozgalom az egész országban. Templomokban hirdetik az egyháznagyok pásztorleveleit, melyek mind kivétel nélkül a katolikus autonómiáról szólnak.

Magyarországon a katolikus vallás dominál, lévén katolikus állam. S igazán bámulatos, mikor zsidó polgártársaink egyházi tekintetben a legtökéletesebb autonómiával dicsekedhettek, viszont a katolikusoknak nem volt autonómiájuk.

Évek óta mind sürgősebben hangzott a kívánság s az egyházpolitika színrehozatala óta e kérdés le sem került a napirendről. Így juthatott a megoldás elé.

A katolikus magyarság az ő milleniumi ajándékát koronás királyunk jóvoltából tehát mégis megkapta, ha egy évvel is a millenium után. Későn kaptuk, de tudtuk, hogy meg fogjuk kapni s senkit nem talált készületlenül a legfelsőbb királyi kézirat.

Még távol vagyunk a tanácskozások s tárgyalások napjától. Csak ősszel fog összeülni az autonómiát rendező országos kongresszus. De megindultak már a választási mozgalmak az országban a legszélesebb mederben, bizottságok jelöltettek a kandidálásra mindenütt emlegetik már a kandidálándókat. Ez okból szólunk mi most a katolikus autonómia kérdéséhez.

Ez országos kérdésnél, mely első egyházunk legfőbb ügyét képezi, politikai tekinteteknek pártpolitikai szempontoknak nem szabad, nem lehet érvényesülni. Ez az ügy minden katolikusé s nem egy párt kizárólagos p.ivilégiuma. Őva intjük tehát a pártokat s különösen az ország legfiatalabb pártját, hogy a katolikus autonómia kongresszusát a maga részére kihasználja akarja.

Ő felsége bölcs elhatározását nem szabad és nem lehet a néppárt vívmányaként feltüntetnünk. Mert nem is az. Szükség, közóhaj, az egyház multhatatlan érdeke hozta létre a királyi akaratot. És miként ő felsége a király felül áll

minden párton s párt tekinteten úgy ez ő legfelsőbb elhatározása is magasan fölüláll a párt politikán és nem a hétköznapi küzdelmek szülték azt. Nemzeti érdek kívánta, nagy nemzeti érdek hozta létre.

Ne legyünk hát a most folyó választásoknál pártemberek, hanem csak katolikusok. Ne nézzük a választandókban pártpolitikai álláspontjukat, hanem egyéniségüket. Nézzük, hogy milyen szolgálatokat tettek a közügyeknek, a közérdekeknek az országnak, a magyar társadalomnak. Nézzük, hogy milyen tagjai az egyháznak, milyen értelemmel vannak felruházva s minő szolgálatokat tudtak adni, indítványokat tudnának tenni s felfogásokat tudnának érvényesíteni a kongresszus keretében, a katolikus autonómia érdekében.

De valakinek pártpolitikai állása ennél a választásnál nem szerepelhet. Tudjuk, hogy sok helyütt ez nem lesz elkerülhető. A felvilágosultság sok választásnál a pártpolitikai szempontokat fogja érvényesíteni és hogy ez több helyütt így lesz, az előjelek bizonyítják.

De hiszem, hogy szórvaosan s egyes vidékeken fog csak szomorú jelenséggé mutatkozni és katolikus választó kerületeink nagy része felülemelkedik az autonómia nagy kérdésénél a politikán.

Hisz ez kívánatos is. Mert ha ezt a kérdést pártpolitikai szempontokra, agitációkra, párttekinetek érvényesítésére mégis felhasználják, vagy felhasználni engednek, úgy magának a kérdésnek sikeres, helyes, hazafias és katolikus szellemű megoldását odátuk, játszottuk el és a katolikus autonómiának kérdését hiába juttatta volna a Felső magas kéziratával a megoldás elé, helyes megoldásra nem juthat az.

A katolikus autonómia kérdését pártok a maguk játszmája gyanánt tehát fel nem használhatják. De meg se kíséreljék.

Előfizetési felhívás.

Az új évfolyam elérésekor tisztelettel kérjük fel lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése július hó elsejével lejár, hogy ez ideig adott s részünkről köszönettel fogadott anyagi támogatásukban továbbra is részesíteni s előfizetéseiket megújítani méltóztatassanak.

Az elénk tűzött célt tudniillik azt, hogy lapunk szellemi részét illetőleg nagyérdemű olvasóink igényeinek megfelelővé óhajtjuk tenni, e célból munkatársakat és vidéki levelezőket kérünk, illetve kérünk fel, — továbbá, — hogy alakjában megváltoztatjuk, tartalmában meg bővítjük: — csak azon esetben érhetjük el, ha

a nagyérdemű közönség a kellő anyagi támogatásban részesít. Minélfogva az új évfolyam elején ismételten kérjük, Szarvas város és környéke közönségének szíves támogatását.

Előfizetési díjak.

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt

tisztelettel
a kiadó hivatal.

HIREK.

— **Nyári mulatság.** A Szarvason időző tanulóegyletnek pénztára javára a népkertben, rossz idő esetén az Árpád vendéglő nagytermében jótékonycélu zártkörű táncmulatságot rendez, melyre a meghívók már ki ki hordattak. A jótékony cél érdekében felhívjuk reá a közönség figyelmét.

— **Színházunk ügye.** Járásunk főszolgabírája színelőadások tartására Makó Lajos a szegedi színtársulat igazgatójának adott engedélyt. Makó színtársulata — amint tudjuk — kiváló jó erővel rendelkezik a előre is jelezhetjük, hogy Szarvas város műértő közönsége teljes megetegedésére fog nálunk is működni. — Azonban más itt a bökkenő, az tudniillik, hogy nincs színház. Mert tudva levő dolog, hogy a régi arénában a további előadások tartása, tűz és közbiztonsági szempontok miatt a járási főszolgabíró által beszünttetett. Új aréna felállítására pedig már nincs idő az ez évi évadban. — Egy mód van csak a megoldásra, melyet ha bár némi áldozatok árán is, el kell fogadnunk. — S ez az volna, hogy az Árpád szálloda díszterme alkalmatlannak át ideiglenes színházzá, illetve ez évben a színi előadások itt tartatnának, ha ugyan Szarvas város előjárósága belemegy, hogy a díszterem a bérlet vendéglős által ilyen hosszabb, mindennapi használatra is kiadható. Amit azonban — reméljük — a közönség érdekében meg fog engedni.

— **Gyakornok felvétetik.** A m. k. posta és távírda intézetnél 108 gyakornok jelölti állásra van pályázat hirdetve. Ezen állásokból a nagyváradi kir. posta és távírda igazgatóság 12 tölt be. A felvett gyakornok jelöltek 1 frt napidíjban részesülnek, pályázat reá érettségit tett és 18 év betöltött magyar állampolgár. Bővebb felvilágosítást nyújt a helybeli hivatal főnöke.

— **Járvány az állatok között.** A szarvasi határ tóni-szállási részén a marhák között a lépfene fellépett; a cigányéri legelőn pedig a száj- és köröm fájás ütött ki a juhok között. Mind két esetben a hatóság a betegség megakadályozása iránti intézkedéseket megtette.

— **Vasuti menetrend.** A Mezőtur-Szarvas-Orosházi vasút vonal menetrendjének megváltoztatása

Az apát ur átka.

A kolostor boltíves ebédlőjébe gyülekeznek a szerzetesek tagjai.

Megkondult az ebédre hívó harangzó s egymás után lépnek be az ájtatos papok, istennek felesküdt szolgálói.

Elfoglalják helyüket. Csak két szék marad üresen. Az asztal közepén, az apátúr karosszéke, s az asztali sarok egyik helye. Belép az apát ünnepi talárjában, hóféhér ruhában. Arcza halovány az izgatottságtól s reszkető kezében a lánczón csüggő keresztet tartja.

Nyomon követi egy fiatal, fekete, mélabus szerzetes.

Az apát meghallja lépteit és visszafordul.

— Eredj tőlünk, távozz küszöbünkől, míg mi imádkozunk! szól az ifjú szerzetes felé szikrázó szemekkel s a fiatal pap visszafordul,

Lemorzsolják az imát. Az apát úr int s a fiatal pap újra belép.

Kezében most ő szoritja buzgón s nem izgatottságtól krisztus keresztjét, arcza átszellemült, szemében lelki erő tükröződik.

— Itt vagy hát, s csodálom, hogy még mindig

itt vagy! szól felé újra az apát. Őb tudjátok testvérek milyen bűn fészelt lelkebe ennek? Tudjátok mit akar tenni ő? Meg akarta szegni Istennek adott esküjét egy leányért, odaakarja adni mennyei boldogságát a földi gyönyörökért.

Borzalom érzete futott végig a papokon.

— Igen, kiáltá az apát ur emelt hangon, esküt szegő akar lenni.

— Mein, százszor nem, felelte nyugodtan a fiatal pap, csak feloldozást akarok.

— Feloldozást s miért te Istenkáromló?!

— Mert szeretek atyám. Szeretek egy földre szállt egy Istentől földre küldött angyalt, oh, már két éve szeretem. E két év mindenik napjában leaktartam mondani róla s mindennap jobban szerettem. Lelkembe szállt ez az érzés, mikor először láttam gyóntató székemben s kérdezve bűneit, áhítatosan, szelíden felelte: Nekem nincs bűnöm szent atyám!

Szerelmi jeleneteidet ne add elő nekünk, szakítá felbe az apát a szerzetest. Felelj arra nekem, hogy érdemesnek akarsz-e maradni, ki közöttünk elfoglalhatod helyedet, vagy nem! Fogsz-e magadba vonulni s bűneid bocsánatát kérni az Istentől. Feleljteni fogod-e azt a rút lelkű leányt!

— Apát úr ne bántsa őt, kihez elválaszthatlanul forrott szívem. Szetefem őt, s feloldozást kérek.

— Szereted őt? Akkor távozz innen, s e szent falakba zárt levegőt ne metyeljezd meg. Takarodjál s vidd magaddal neked s leányodnak átkomat.

Az ifjú szerzetes felegyenesedett s kifelé indult, de a gótives ajtóban megállt.

— Apát úr az ön átka még nem az Istené!

Szól s csak aztán távozott.

A szerzeteseket értetlenül hagyta e jelenet, csak egy fiatal testvér volt, ki sűrű szempillái alatt könnyezett.

* * *

Akarjátok tudni, mikép teljesült az apát úr átka?

Áldása vált, az Isten áldásává. S ki hinné, hogy az ifjú szerzetes annak a két aranyhaju angyalhoz hasonló angyalarczu gyermeknek apja, kiket egy komoly áhítatos, selymes bajuszú ember ott tanítgat, dédelget a barátságos kis szobában.

A komoly, áhítatos, selymes bajuszú ember pedig e kivetközött szerzetes, ki feloldozást kért, hogy egy leányt boldoggá tegyen és boldoggá lehessen.

Az embernek retteretesnek tüntetik fel az Istent, pedig csak mi emberek vagyunk rettenetesek.

Az apát úr átka csakugyan nem volt az Istené!

íránt községünk előjárása által intézett felterjesztése vonatkozólag a kereskedelmi miniszter arról értesíti Békésvármegye közigazgatási bizottsága útján Szarvas községet, hogy a kérelem nem teljesíthető, mert a kérelem szerinti menetrend behozatala által a pálya fenntartási személyzetnek igen költséges szaporítása válna szükségessé. — Így tehát vasúti menetrendünk marad a régiiben.

— **Legolcsóbb árjegyzék.** Lapunk mai számának hirdetései között levő feltűnő olcsó árjegyzékre felhívjuk a közönség figyelmét, s az ott megvételre ajánlt italokat annál inkább is a legjobb lelkiismerettel ajánlhatjuk a nagyérdemű közönségnek, mivel ezen hirdetés maga is azt bizonyítja és árulja el, hogy az nem nagyhangú lármás vásári reklám, hanem olyan, mely megérdemli, hogy a közönség legalább próbát tegyen; mert hiszen mindenkinek módjába áll arról, meggyőződhetni, vajjon mily portékát vesz, módjában áll mindenkinek az italt megbírálni, mert Dezsőfi József Árpádszállodai vendéglős a kóstolóval bárkinek is ingyen szolgál.

— **Mezőgazdasági gépraktár Szarvason.** Scherz és Kramer ismert nevű debreczeni cég nálunk mezőgazdasági gép fióktelepet létesített, hol minden néven nevezendő és eddig sikerrel használt gazdasági gép kapható s ahol a vevő gazdaközönség előre megválaszthatja az általa venni óhajtott gépet. Minél fogva a vevő minden esetben csak oly gépet vehet, melyről meggyőződött, hogy az az ő céljainak teljesen megfelel. S így e gép raktárt csak ajánlhatjuk a gazdaközönség figyelmébe.

— **Lázító röpirat.** A belügyminiszter körrendeletet bocsájtott ki, melyben „Nyilt levél” és „Magyarország története” című izgató röpiratok nyomozását és elközbását rendeli.

— **Vesztség.** Königswarder báró csabacsüdi birtokán egy veszett kutya több szarvasmarhát megmarta, a melyek közül ez ideig négy darab jószágban a vesztség kiltört. A többi megmarta jószágok elkülönítve s így az ép jószágtól hozzáférhetlenné vannak téve.

— **Iparosaink figyelmébe.** A kereskedelmi és honvédelmi minisztereknek a vármegyékhez intézett leíratai értelmében a folyó évben húsz ezer pár lábbeli fog házái kisiparosainktól beszereztetni, még pedig 7900 pár katonai bakancs és 12100 pár vitorla vászonból készítenő könnyű cipő. A szállításban való részvétel felvételei között különös, egy pont az, mely lényeges és amelyet felemlitenünk kell. — Az tudniillik, hogy a szállításban csak az ipartestületek kötelékébe tartozó kisiparosok és azokból ez alkalomra alakítandó szövetkezetek vehetnek részt egymásért kölcsönös szavatosság vállalásával és hogy a munkát saját műhelyekben tartoznak teljesíteni. A bakancsok páronként 4 ft 95 krban s a könnyű cipők pedig 4 ft 26 krban megállapított egységi árak mellett vétetnek át. Az elvállalt mennyiség 1898. évi március hó végén Buda Pesten a honvéd főruhaktárakban lesz átadandó; a kereseti összeg azonban netalán történendő előbbi beszállítás esetén is, csak 1898. június hó első felében fog kifizettetni. Az ajánlatok folyó évi július hó 10-ig az ipartestületek útján az aradi kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be. A könnyű cipő és bakancs mintáját a bpesti honvéd főruhaktárban bárki megszeresheti.

— **A csere nem sikerült, vagy a tolvajhajsza.** A Kecskeméti határban egy hajdan híres csárdának udvarán telepedett meg egy sátoros cigány csapat egy lovas kocsival, az éjjelt ott töltendő. — Különös igazgató álma volt a családfőnek, mely nem hagyta tovább aludni, mint éjjeli 2 óráig. Azt álmodta ugyanis (hiszen az éhes disznó is makkal álmodik) mintha a kocsmáros két szép lova és kocsija az övé volna s azon utazgat szélteben hosszában, az országban. Egyet gondolt, már tudniillik ébren létében, és az ő egy gebéjét bekötötte az istállóba, a két szép lovat pedig a kocsmáros kocsijába fogva, arra felpakolta 3 tagból álló családját és mint akinek teljesen rendben van a szénája, méltóságos indignációval neki indult a nagyvilágba. A kecskeméti mezői rendőrség azonban ideje korán neszét vevén, útjuk irányának, utánok vettette magát s itt Szarvason már egészen biztos nyomon is voltak, de az innét vezető utak szétágazása zavarba hozta őket. Czigánnyal találkozni: szerencse. S ime a kecskeméti rendőrség is találkozott a csabai ut kezdetén egy cigánnyal, ki beigazolta a csizió fentebbi

mondását. Mert ezen cigány, aki a lótolvajokkal beszélt is, s aki azokat Csabacsüd felé irányította, a rendőrséget nyomra vezette. A rendőrség kezdetben nem mert hitelt adni a cigánynak, de miután az égre-földre esküdözött és magát szörnyű módon átkozta, ha ő nem mond igazat, — hitelt adtak neki. Mire aztán a csaba-csüdi ut felé irányította a rendőrség útját s hamarabb meg is pillantottak magok előtt egy kocsi, rajta a cigányokkal. Azonban a cigányok is szemfülesek lévén neszét vettek a dolog miben állásának, aó usgye, leugrottak a kocsiról, mely előtt az egyik ló csak úgy ingadozott, kidőlő-felben volt a sok és sebes hajtástól. Esteli 10 óra volt, setét felhő borította az eget, s így a rendesnél sötétebb lévén, a sötétség leple alatt a cigányok az utmenti kukoricza táblában elbúva lappangva, ellillantak. Kód előttem, kód utánam. Hült helyükre akadt a rendőrség. S ime még sem igaz a csizió mondása, hogy: cigánnyal találkozni szerencse. Mert nem volt szerencsés a rendőrség, ha a tolvajokat nem bírta elesipni.

— **Az E. M. K. E. igazgató válaszmánya** a folyó évi június hó 30-iki ülésében elhatározta, hogy mozgalmat indít Bethlen Gábor gróf elnök emlékének az egyesület kolozsvári palotája előtti parkban szobor művel megörökítése végett. Főlölegesnek tartván az eszme a cél hazafias fontosságát bővebben indokolni, felkérjük Szarvas város közönségét, hogy a cél javára nyújtandó adományát lapunk szerkesztőségéhez eljuttatni s a nála levő iven nevét aláírni sziveskedjek.

— **Tessék kérem előfizetni.** De azért ne tessék a czimtól megijedni, Magyarországon a szépirodalmi hetilapra előfizetni még nem törvény. Csak egyszerűen arról van szó, hogy néha napján bizony elgondolkozik az ember, hogy melyik szépirodalmi lapot olvassa rendszerint. Ilyenkor tessék kézbe venni az Ország-Világot legszebb képes hetilapunkat s azt végigolvasni: Mindig a legszebb verseket és novellákat találják benne, tarkítva a legaktualisabb képekkel. Minden nevezetesebb eseményről saját rajzolóival képeket készíttet, minden eseményt ismer s e mellett a magyar irodalom jeleseitől közöl verseket és novellákat. Ime a heti számában két oriási pompás képet találunk benne Viktoria angol királynő jubileumáról, — melyekről mindenki fogalmat alkothat magának a londoni nagyszerű, világraszóló ünnepélyekről. E mellett még vagy 20 képet közöl, ezek közt a múlt héten ellünyt Bethlen Gábor gróf arcképét. Ha valaki mutatvány számot kér a kiadóhivataltól (Hold utca 7.) s azt végig lapozza, minden biztatás nélkül elő fog fizetni az Ország-Világra. Előfizetési ár negyedévre 2 ft.

— **Az alföldi munkás mozgalma.** Azon a legcsekélyebb mellékörményekre kiterjedő intézkedések, amelyeket a földmivelésügyi miniszter az alföldi munkások által szervezett aratási sztrájk megelőzése céljából megtett, már is több vármegyében jó eredményt hoztak létre. Különösen Békés vármegyében az aratási kilátások már is kedvezőbbek mert a munkások tudomást szerezve a mezőhegyesi munkástartalekről s a kormány által egyéb helyekről is biztosított nagy munka erőről, a sztrájkok megszegésétől tartózkodnak. A többi vármegyékben is remélhető a helyzet javulását. — Gróf Károlyi magocsi uradalomban az aratók szintén megtagadták a munkát; a földmivelésügyi miniszter ez uradalomban is felajánlotta a szükséges munkaerőt. Gróf Károlyi Imre azonban egyelőre arató gépeket szerzett be és így fogja pótolni a sztrájkoló munkásokat. — Ez időszert a helyzet Bács-Bodrog vármegyében a legkedvezetlenebb, mivel azonban a földmivelésügyi miniszter a napokban ide nagyobb számú munkást fog szállíttatni, igen valószínű, hogy a helyzet itt is lényegesen javulni fog.

— **Kert és szőlő birtokosok figyelmébe.** — A földmivelésügyi miniszter rendeletet intézett vármegyénk törvényhatóságához a nemzetközi filloxera egyezmény kiegészítéséről szóló egyezmény kiegészítéséről alkotott törvény értelmében hogy kimutattassék azon tulajdonosok, kiknek előnövényekkel való kereskedésre berendezetts szabad forgalomra jogosított kerti telepeik vannak. S ezen telepek a fenti törvény értelmében megvizsgálandók. A vizsgálat a kérdéses terület helyzetére, fekvésére vonatkozik s főbb fontossággal egy pontja bir, az ugyanis, melyben annak megvizsgálása rendeltetik, hogy az ily területeken az előbbi években volt filloxerás szőlő gyökereitől kiirtatott-e s ismételt vizsgálatok és intézkedések tartáltak-e, a

melyek mind a gyökerek, mind a rovar tökéletes megsemmisítését biztosítják.

Népmozgalmi adatok.

Születések. Az elmúlt hét folyamán született 17 gyermek. Az év elejétől ezideig összesen 465.

Eljegyzés a hét folyamán nem történt.

Házasság szintén nem történt.

Halálozás. Az elmúlt hét alatt meghalt 14 ember. Az év elejétől ez ideig összesen 299.

Sajtóügyi tárgyalás

a nagyváradi esküdszék előtt.

A „Szarvasi Lapok” és lapunkban lefolyt s Benka Gyula igazgató-tanár és Laukó Dezső ügyvédjelölt között felmerült hírlapi polemianak, — mely társadalmunkat hónapokon át foglalkoztatta és Benka Gyuláról oly véleményt alkotni célozolt, hogy ő a további működésre képtelen, — folyamánya volt a folyó évi június 30-án megtartott esküdszéki tárgyalás, a melynek eredménye az lett, hogy Laukó Dezső a Benka Gyula által ellene emelt becsület sértés vétségben vétkesnek találta és ennek alapján a törvényszék marasztalta is.

Az esküdszék megalakulása előtt a szokott kisorsolási eljárás vette kezdetét, mely mindkét részről több esküdszéki tag kisorsolását vonta maga után s az esküdszék úgy alakult meg hogy az Nagyvárad tudományos és társadalmi előkelőségeiből állott s így kellő biztosítékot nyújtott mindkét félnek, hogy itt a jog és méltányosság alapján lesz meghozva a verdikt.

A tárgyalást vezető tszéki elnök ezután felhívta magánpanaszost, hogy estleges előterjesztését és mondani valóját adja elő, mire Benka Gyula a töle szokott szónoki lendülettel s az igazi meggyőződés hatása alatt álló, magas elméletű remek beszédet mondott, a mely beszéd úgy az esküdtekre valamint a bíróságra, de különösen az egybegyűlt nagyszámu intelligens közönségre mely benyomást keltett és annak jó véleményét a maga részére előre biztosította.

A vádlott által tett azon kijelentés, hogy ő Benka Gyulát sérteni nem akarta s hogy a czik megjelenését sajnálja, és hogy ő Benkát tiszteli: azon kijelentésre készítette az elnöklő bírót, hogy magánpanaszost felhívja, hogy fentartja-e vádlott eme kijelentése után is panaszt s kívánja-e a bizonyítási eljárást megtartását. Mire magánpanaszos kijelentette, hogy miután Laukó ur az időközi 6 hó alatt ilyen kijelentést nem tett, bár erre mások által figyelmeztetve is lett, s azt megtenni szükségesnek nem is tartotta, az ez uttal inkább a védekezés érdekében tett kijelentést későnek találja és magát nézve nem tartja teljes mérvű elégtételnek, ép azért kéri az eljárás folytatását,

Ezután következett magán panaszos képviselőjének Haviar Dani ügyvédnek remek, a jogi szónoklat terén páratlanul, és magas színvonalon álló, tárgyilagos, az inkriminált czikknek felboncolásából és a mondat szerkesztés logikus összehasonlításából álló vádbeszéde, melylyel ügyesen bizonyítani igyekezett, hogy a remek de tekervényes és furafozokban gazdag, igen elmés és ügyesen megszerkesztett czikkben ha nincs is becsületsértés egyes szavakkal kifejezve, de teljes egészében a mévelt, gondolkozó közönségben azt a benyomást szülte, mely a büntető törvénybe ütköző becsületsértés tényálladékát megállapítja.

Magán panaszos képviselőjének eme vádbeszéde után vádlott képviselője emelt szót, bizonyítva az inkriminált czikknek ártatlan voltát s abból a kevésbé sértő egyes kifejezésekre hivatkozva, azt igyekezett bizonyítani, hogy kérdéses czikkben, az általa is igen tisztelt és nagybecsült magánpanaszosnak, mint a főgymnasium igazgatójának és a társadalom kitünőségének becsülete sértve nincs. Itt csupán egy magán s a társas élet szórakoztatására alakult körelnökének működése van megbírálva s hogy ehhez mindenkinek joga van, de sőt bírálni részben kötelessége is. — Idézett tudósok műveiből s ezzel is azt próbálta a védelem bizonyítani, hogy egy a közpályán szereplő egyének az ily bírálatok eltűrésére, szereplés alatt kell, hogy elég erősek legyenek s azt tűrni tudják is. — Előadja védelem továbbá, hogy vádlottnak a bizonyítási eljárás megkezdése előtt tett azon kijelentése hogy ő magán

panaszost sérteni nem akarta: elég bizonyíték arra ézve, hogy az esetleges sértés nem volt czél, nem volt szándékos.

Vádlottnak czélja csak pusztán az volt, hogy magánpanaszos által sértett reputációját és a sajló szabadságnak durva megsértését ez úton védje meg.

Ezen igazán remek védelem úgy a törvényszék mint a hallgatóságra igen nagy hatást gyakorolt, de azon czélt még sem volt képes elérni, hogy az esküdteteket képes lett volna arról meggyőzni, hogy a jelen esetben büntetendő cselekmény nem forog fenn.

Több, kisebb jelentőségű polemikus nyilatkozatok után, mely a két képviselő között felmerült, következett a tszéki elnöknek a tárgyalás folyama alatt felmerült tények összegezése, mely után felolvasta a törvénykönyvből az esküdtnek tagjaira vonatkozó rendelkezést s az összes iratokat átadta az esküdtszék által választott elnöknek azon kijelentése mellett, hogy ők nem tartoznak ítéletüket indokolni, s magokat a holt törvényhez kötni nem kötelesek; mire az esküdtszék visszavonult. — Nyolcz—tíz percznyi idő leforgása után kihirdette Sípós Orbán jogakadémiai tanár az esküdtetek azon ítéletét, mely szerint vádlott a bíróság által feltett kérdésekre 11 szóval egy ellenében egyedül a becsületsértés vétségében mondotta ki vétkesnek.

Ennek utána a tszék tanácskozára vonult vissza s a majdnem egyhangú verdikt alapján vádlottat 100 frt fő- 20 frt mellékbüntetés és 150 frt ügyvédi díjban marasztalta s egyúttal kötelezte vádlottat arra, hogy ezen ítéletet, jogerőre emelkedése után saját költségén, a Szarvason megjelenő egyik lapban közzé tegye.

Enyhítő körülményül vétetett az indokolásból kitetszőleg vádlott fiatal kora, büntetlen előélete és a tárgyalás megkezdése előtt magán panaszosra vonatkozólag tett kijelentése; viszont súlyosító körülménynek vétetett magán panaszos társadalmi állása, magas színvonalon álló képzettsége a melyekkel szemben ezen sértés elkövettetett.

Magán panaszos az ítéletben megnyugodott, a vádlott azonban semmisségi panaszt adott be.

Amennyiben mi Benka Gyula igazgató-tanár irányában mindenkor a legnagyobb tisztelettel voltunk és vagyunk, nekünk is jól esett ezen, a törvényszék által erkölcsi elégtételként hozott, de szerintünk is túl szigorú ítéletről tudomást szereznünk.

Felelős szerkesztő DOLESCH JÓZSEF.
Kiadó laptulajdonos SÁMUEL ADOLF.

HIRDETÉSEK.

Üzlet eladás!

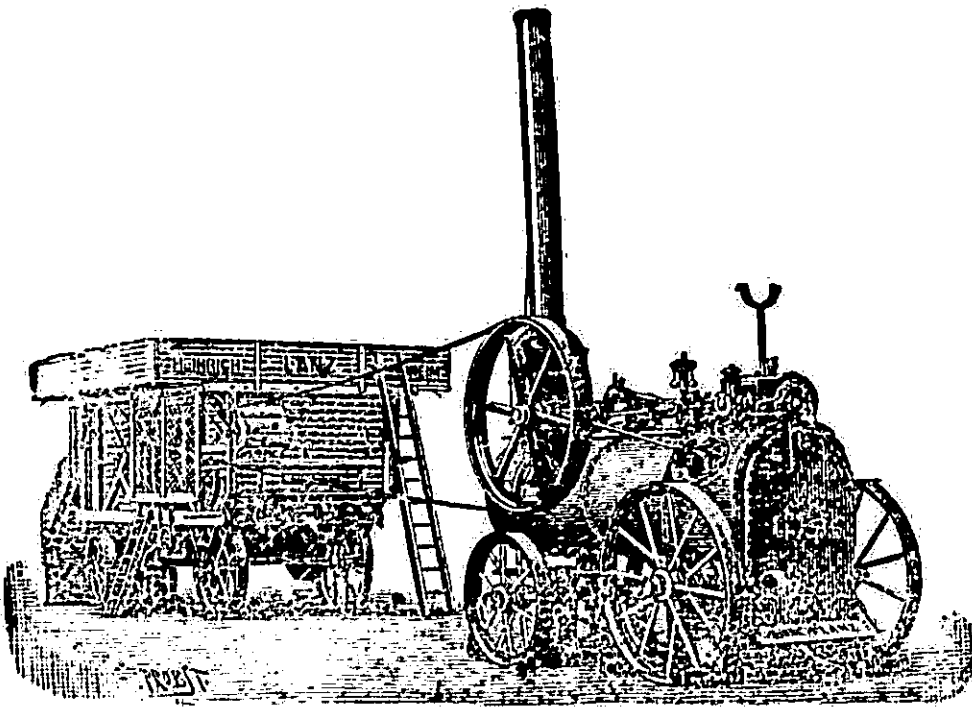
Alólírott ezenel becses tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy helyben a Deák-Malom utczában levő fűszer- és vaskereskedésem más vállalat miatt szabadkézből azonnal eladó. Értekezni lehet

Tóth Pál tulajdonossal
Szarvason, Deák-Malom utca,
3-2

Földhaszonbérlet.

Özv. Mészáros Lajosnének mezőtúri határban lévő alsórészi nyomási 320 magyar hold szántó földje, jó lakással és gazdasági épülettel több időre haszanbérbe adandó. Bővebbet a tulajdonosnőnél Mezőtúron.

3-3



Mezőgazdasági gép és műszaki szerszám

raktár tulajdonosok Scherz és Kramer

Debreczenben.

A gazdaközönség érdekében kellemes kötelességüknek tartják köztudomásra hozni, hogy Szarvason a „Korik“ házban egy fiók telepet létesítettek, vezetésével Landlér Pál helybeli lakos urat bizták meg.

Telepükre a legjobb minőségű minden néven nevezendő mezőgazdasági gépeket szállítanak, hogy a gazdaközönség szükségletének nagy részét nem csak ábra szerint, hanem természetben láthassa és megvehesse.

Igyekeznek jó gépek szállítása által a gazdaközönség bizalmát kiérdemelni.

Feltűnő olcsó

ÁRJEGYZÉK.

Az Árpád szálloda pálinka nagy depójából.

Igen jó minőségű gabona pálinka	28 kr.
Igen jó minőségű törköly áthuzat	32 kr.
Jobb minőségű törköly áthuzat	36 kr.
Legjobb minőségű törköly áthuzat	40 kr.
Finom minőségű kisüsti törköly	50 kr.
Finomabb kisüsti törköly szlavoniai	60 kr.
Legfinomabb kisüsti törköly	80 kr.
Erdélyi szilvórium	50 kr.
Szlavoniai szilvórium	60 kr.
Szerémi szilvórium	80 kr.
Szerémi a legfinomabb	1-00 kr.
Finom Brazíliai rum	60 kr.
Finomabb Brazíliai rum	80 kr.
Finom Jamaikai rum	1-20 kr.
MINDENNEMŰ ÉDESITETT ITALOK ÜVEGEKBE	20 kr.

Miután főfőrekvésem csekély haszon mellett nagy forgalmat csinálni, alkalmat nyujtok a t. gazdaközönségnek, hogy **INGYEN** meggyőződhessek arról, miszerint pálinkáim bámúlatos olcsó árak mellett a lehető legjobb minőségűek.

Kóstolóval minden vevőnek **INGYEN** szolgálok, tehát mindenki **INGYEN** győződhetik meg pálinkáim kitűnő minőségéről.

Magamat a t. vevő közönség pártfogásába ajánlva tisztelettel

Dezsőfi József

Árpád szállodai vendégfőnök.

3-1